

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА

ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо- наукова програма Освітні-педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)

Європейська кредитно-трансферна система
організація навчального процесу

Розробники програми

1. Бялик Оксана Василівна – доктор педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
2. Гагарін Микола Іванович – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
3. Дудник Наталка Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
4. Прищепа Світлана Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

Робоча програма практики розглянута і схвалена на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

Протокол № 1 від «17» серпня 2023 р.

В.о. завідувача кафедри

Оксана БЯЛИК

Ухвалена науково-методичної комісією факультету соціальної та психологічної освіти
Протокол № 1 від «25» серпня 2023р.

Голова науково-методичної комісії

Галина БОНДАРЕНКО

ВСТУП

Практична підготовка магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми для здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Практика, як невід'ємна складова підготовки фахівців, забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутніх викладачів з їх практичною педагогічною діяльністю в умовах закладів вищої освіти та зорієнтована на поглиблення знань, набутих у процесі навчання, та підготовку здобувачів вищої освіти до самостійної професійної діяльності.

Водночас педагогічна практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за напрямами роботи:

навчально-методичний – підготовка здобувачів вищої освіти до викладання базових, професійно-орієнтованих дисциплін зі спеціальності та засвоєння особливостей методик їх викладання у закладі вищої освіти;

організаційно-виховний – знайомство магістранта з організацією виховної роботи в академічній групі;

науково-дослідний – підготовка магістранта як майбутнього науковця-дослідника.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета педагогічної практики – ознайомлення із специфікою педагогічної діяльності викладача закладу вищої освіти різних рівнів акредитації, оволодіння вміннями та навичками організації навчальної, виховної та наукової роботи зі студентами, проведення науково-дослідної роботи в умовах, що максимально наближені до майбутньої професійної діяльності магістра.

Основним завданням педагогічної практики є:

– безпосереднє ознайомлення студентів-практикантів з формами та методами викладання дисциплін;

– формування вміння критично оцінювати лекції та семінарські заняття та робити на їх основі висновки щодо організації власної викладацької роботи;

– здобуття студентами магістратури вміння готувати лекційний матеріал з використанням останніх досягнень в даній галузі науки, та компонувати матеріали до проведення семінарських та практичних занять;

– виховання у студентів-практикантів творчого підходу до навчально-методичної роботи, наукової праці, формуванню потреби у самовихованні, підвищенні своєї кваліфікації.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника кваліфікаційної роботи студента.

Протягом проходження практики та виконання основних завдань програми практики, кожен студент повинен отримати результати з обраної проблеми, що можуть бути відображені у змісті випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Зміст педагогічної практики складається з чотирьох змістових модулів: навчальна діяльність, виховна, методична та дослідницька діяльність.

Контроль за проходженням магістрами практики здійснюється керівниками практики та керівниками, методистами базових закладів. Усі керівники практики повинні мати відповідну освіту та значний досвід роботи в закладах освіти.

На базі практики створюються необхідні умови для виконання магістрантами програми практики, забезпечуються умови для безпечної роботи на кожному робочому місці, проводиться обов'язковий інструктаж з охорони праці та безпеки.

ОСВІТНІЙ РЕЗУЛЬТАТ ПРАКТИКИ

Знання основ застосування елементів теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності, демонстрування систематичного сприйняття та розуміння системи теоретичних чи практичних знань за спеціальністю.

Здатність створювати і підтримувати психологічно безпечне освітнє середовище у закладі вищої освіти.

Виявлення знань з основ теорії педагогіки, психології та методики викладання у вищій школі, усвідомлення професійної значущості цих знань, умінь, навичок та педагогічної майстерності.

Здійснення пошуку інформації в науковій та методичній літературі, використовуючи різноманітні ресурси: журнали, бази даних, онлайн-ресурси, архівні матеріали.

Володіння комплексом умінь та навичок необхідних для здійснення всіх видів навчально-виховної роботи у закладі вищої освіти, застосування різноманітних технологій навчання у викладанні, удосконалювання педагогічних знань з метою творчого їх застосування в теорії і практиці навчання і виховання студентів.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Індивідуальне завдання є формою організації навчання під час науково-дослідницької практики, яка має на меті:

- поглиблення та закріплення теоретичних знань з фахових дисциплін;
- завершення формування бази фактичного матеріалу для виконання кваліфікаційної роботи.

Індивідуальні завдання для студентів-практикантів розробляються науковим керівником кваліфікаційної роботи, виходячи з теми і завдання випускної кваліфікаційної роботи, інтересів, здібностей студента.

Індивідуальні завдання для студентів, які проходять педагогічну практику, повинні передбачати творчий, пошуковий підхід при їх виконанні. Важливо, щоб студенти, виконуючи індивідуальні завдання, змогли протягом практики зібрати, систематизувати й обробити теоретичні, методичні і практичні матеріали за темою випускної кваліфікаційної роботи, критично їх оцінити, розробити і обґрунтувати практичні рекомендації, що можуть бути наслідком виконання випускної кваліфікаційної роботи.

Індивідуальне завдання може також передбачати розробку студентом певної науково-методичної теми, присвяченої проблемам викладання у вищій школі тієї чи іншої професійно орієнтованої дисципліни спеціальності. Індивідуальні завдання виконують студенти самостійно у супроводженні наукового керівника магістерської роботи.

ВИМОГИ ДО ЗВІТУ ПРАКТИКИ (ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ)

Результати практики відображаються у встановлених формах звітності. Зокрема, після закінчення проходження педагогічної практики студенти протягом трьох днів подають груповому керівнику практики таку документацію:

1. Письмовий звіт про проходження педагогічної практики. У звіті має бути зазначена вся виконана студентом-практикантом робота, також зазначені позитивні та негативні моменти в організації та змісті практики, побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

До звіту можуть бути подані схеми, таблиці, зразки матеріалів, фото, малюнки тощо. Звіт датується та підписується студентом-практикантом, а також керівником.

Індивідуальні звіти магістрантів є основним звітним документом. На основі усного звіту та письмового індивідуального звіту на засіданні кафедри затверджується загальна оцінка практики.

2. Характеристика на студента-практиканта, підписана керівником-методистом, завідувачем кафедри і керівником факультету.

3. Щоденник педагогічної практики.

В щоденник практики заносяться всі заходи, пов'язані з проходженням практики, інші види робіт (робота в бібліотеці, консультації з викладачем-методистом), дається їм психолого-педагогічний аналіз.

4.Індивідуальний план роботи студента-практиканта, підписаний керівником практики.

5.Розгорнуті психолого-педагогічні аналізи відвіданих навчальних та виховних занять (не менше 10).

6.Конспекти лекцій (2 лекції – 4 години) із наочним наповненням (презентація).

7.Плани-конспекти практичних або семінарських занять (4 заняття – 8 годин).

8.Дидактичних матеріали до занять з обраного курсу.

9.План-конспект виховного заходу (години куратора) з академічною групою (з підписом та оцінкою куратора академічної групи за національною шкалою оцінювання).

10. Характеристика на академічну групу.

Адаптовані завдання програми практики до умов реалізації дистанційного навчання:

1. Письмовий звіт про проходження педагогічної практики.

2. Характеристика на студента-практиканта, підписана керівником-методистом, завідувачем кафедри і керівником факультету.

3. Конспекти лекцій (3 лекції – 6 годин) із наочним наповненням (презентація).

4. Плани-конспекти практичних або семінарських занять (4 заняття – 8 годин) з дидактичними матеріалами.

5. План-конспект 2-х виховних заходів (годин куратора) для академічної групи.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінки діяльності здобувачів вищої освіти під час практики

90 – 100 балів – А («відмінно») ставиться в тому випадку, коли: робота за програмою практики здійснена практикантом на високому рівні; практикант проявив себе як організований, сумлінний, творчий під час виконання різних видів роботи, знає і вміє застосовувати у практичній діяльності сучасні технології і нові інформаційні засоби, користується повагою та авторитетом серед колективу бази практики, методистів, керівників практики; здав у визначений термін документацію, оформлену на високому рівні.

82 – 89 балів – В («дуже добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики здобувачем вищої освіти проведена на достатньому рівні; були допущені незначні помилки у період проходження практики, але були самостійно виправлені; практикант не допускав недисциплінованості, байдужості, шаблонності на всіх ділянках роботи; про його діяльність добре відзивалися в колективі, в якому він перебував у період проходження практики; подав у визначений термін правильно оформлену документацію.

75 – 81 балів – С («добре») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на достатньому рівні; практикант допускав незначні помилки при виконанні завдань практики, проте не завжди міг самостійно їх виправити або пояснити у процесі аналізу; у ході практики був дисциплінованим, виконавчим, самостійним, критичним на всіх ділянках роботи, одержав добрі відгуки колективу бази практики, методистів, керівника; подав вчасно документацію, у яку можуть бути внесені незначні доповнення і виправлення за вказівкою групового керівника практики.

69 – 74 балів – D («посередньо») ставиться в тому випадку, коли робота за програмою практики проведена на задовільному рівні; здобувач вищої освіти проявив себе як організований, дисциплінований, але недостатньо самостійний та ініціативний; загальна характеристика діяльності практиканта у період проходження практики одержала позитивні відгуки; із невеликим запізнення подав документацію.

60 – 68 балів – E («задовільно») ставиться здобувачу вищої освіти в тому випадку, коли робота проведена на задовільному рівні; проявив себе як недостатньо організований і дисциплінований, безініціативний; загальна характеристика діяльності на базі практики практиканта з боку керівників практики – «задовільна»; подав невчасно документацію, яка потребує доповнень і виправлень.

35 – 59 балів – Fx («незадовільно»). Відсутня систематичність у роботі практиканта. Роботу, передбачену програмою з практики, виконав на низькому професійному рівні, допускав помилки, пов'язані зі знанням теоретичного матеріалу та виконанням практичних завдань. Отримав негативний відгук про роботу чи незадовільну оцінку при складанні заліку за практику, але за певних умов може повторно пройти практику і отримати позитивну оцінку. Подав документацію з великим запізненням, допустив значні помилки в її оформленні.

0 – 34 балів – F («незадовільно»). Практикант не виконав програми практики і отримав незадовільну оцінку при складанні заліку за практику.

Оцінка проходження практики складається із суми балів, які виставляються комісією на основі розгляду змісту звіту про практику та за підсумком усного захисту перед комісією основних положень матеріалів практики.

Підсумкова оцінка знань, умінь та навичок студента, набутих на практиці, встановлюється за 100-бальною шкалою.

Таблиця відповідності шкали оцінювання ECTS
з національною системою оцінювання в Україні

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за націон. системою	Рейтинг
A	Відмінно – відмінне виконання можливе з незначною кількістю помилок	5	90-100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	82-89
C	Добре – правильна робота з певною кількістю помилок	4	75-81
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю помилок	3	69-74
E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	3	60-68
FX	Незадовільно – потрібно доопрацювати на перездачу	2	35-59
F	Незадовільно – обов’язковий повторний курс	2	1-34

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ (ВИД ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми. Документація з практики, визначена робочою програмою практики, подається здобувачами вищої освіти на кафедру для перевірки упродовж трьох днів після закінчення практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, визначеними програмою практики подається на перевірку груповому керівнику практики від університету. Характеристика про роботу здобувача вищої освіти завіряється керівником установи бази практики.

Звітна конференція із захисту практики відбувається у присутності членів комісії.

Вид підсумкового контролю – залік.

Здобувачі вищої освіти, які навчаються за індивідуальним графіком, працюють за фахом і місце роботи яких відповідає вимогам програми практик, подають витяг з трудової книжки (або ксерокопію трудової книжки, завірена керівником установи), довідку з місця роботи (якщо він працює за сумісництвом) та характеристику, звіт, робочу документацію із наступним її поверненням.

Загальна оцінка за практику вноситься в заліково-екзаменаційну відомість та залікову книжку за підписом групового керівника після перевірки робочої документації.

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні рейтингу успішності здобувача вищої освіти.

Здобувачі вищої освіти, які не пройшли практику або частину практики з поважних причин, мають право на її продовження у вільний від навчання час при наявності відповідних документів.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

6. Методика навчання педагогіки : практико-орієнтований аспект : навч. посібник // за заг. ред. О.М. Коберника. Умань : ПВКП «АЛМІ» 2017. 152 с.
7. Дубасенюк О.А. Методика викладання педагогіки: навчальний посібник. / О.А. Дубасенюк, О.Є. Антонова. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 492с.
8. Гриньова М., Коберник О., Малаканова Л., Сорокіна Г. Основи сучасного виховання Текст : навчальний посібник / Гриньова М., Коберник О., Малаканова Л., Сорокіна Г.; ПНПУ імені В. Короленка. – Полтава: ПП «Астрая», 2015. – 345 с.
9. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки: проект. *Вища школа*. 2013. № 2. 86 с.
10. Коробова І. В. Комплексна науково-педагогічна практика. Херсон : Херсонський державний університет. 77 с.
11. Клочек Л. В., Зубченко В. Г. Асистентська педагогічна практика студентів-магістрантів. Психологічний модуль. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.В. Винниченка, 2011. 52 с.
12. Концепція «Нова українська школа». [Електронний ресурс]. Режим доступу <https://osvita.ua/school/reform/54276/> .

ДОДАТКИ

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

МАТЕРІАЛИ
ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
магістранта(ки) факультету соціальної та психологічної освіти
_____ курсу, _____ групи

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Місце проходження практики: _____

Термін проходження практики: _____

Керівник практики від кафедри педагогіки та освітнього менеджменту:

(прізвище, ім'я, по-батькові, посада)

Керівник від бази практики: _____

(прізвище, ім'я, по-батькові, посада)

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ПАВЛА ТИЧИНИ

Факультет соціальної та психологічної освіти
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

магістра-практиканта _____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

I курсу ____ групи на час проходження _____ практики

з ____ по ____ року в

Керівники практики: _____

(науковий ступінь, вчена звання, посада)

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН РОБОТИ

Орієнтовна схема

Зміст і види роботи	Термін виконання	Примітки
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. НАВЧАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ</i> 1. Участь у настановчій та підсумковій конференціях щодо організації та проходження асистентської практики. 2. Вивчення нормативної документації щодо підготовки фахівців (освітньо-кваліфікаційна характеристика, освітньо-професійна програма, навчальний план, робоча навчальна програма). 3. ...	20.11. 2023 р. 20.11.–04.12. 2023 р.	Виконано
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ВИХОВНА ДІЯЛЬНІСТЬ</i> 1. Виконання обов'язків куратора студентської групи, відвідування кураторських годин. 2. Підготовка і проведення години куратора зі студентами групи. 3. ...		
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ</i> 1. Ознайомлення і аналіз навчально-методичної комплексів дисциплін кафедри. 2. ...		
<i>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV. ДОСЛІДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ</i> 1. Проведення формувального етапу експериментального дослідження за темою кваліфікаційної роботи. 2. Підготовка наукової публікації за темою дослідження. 3. ...		